

**KARTA EWIDENCYJNA
CMENTARZA, MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ**

**Starostwo Powiatowe
w Białej Podlaskiej**

.....**16a**.....
Nr ewidencyjny

<p>1. Miejscowość / gmina powiat, ew. parafia / położenie obiektu <i>Łomazy Gm. Łomazy.</i></p>	<p>2. Rodzaj obiektu, tablica, obelisk, pomnik, kościół, park, las, cmentarz, obóz, itp./ <i>Miejsce straceń Żydów w 1942 r. Utworzona polana w mieszanym lesie z pomnikiem i tablicami pamiątkowymi.</i></p>	<p>3. Treść napisu /tablicy, cokołu itp./ <i>- Na tablicy metalowej napis: Pamięci polskich Żydów/ zamordowanych w tym miejscu w dniu 18 sierpnia 1942 roku. / Mordu dokonał 101 Batalion Rezerwy Żandarmerii niemieckiej. / Podczas kaźni trwającej cały dzień oddało życie około 1000 / Żydów z Łomaz i 400 z pobliskiego Rossosza.. Pozostałe ofiary / pochodziły z Międzyrzecza podlaskiego, Podedwórze, / Serocka, Sławatycz, Warszawy i innych miejscowości. Deportowano / ich do łomaskiego getta w latach 1940 - 1942. / Pierwsi Żydzi osiedlili się na tym terenie pod koniec XIV wieku. / Przez stulecia zgodnie współżyli z miejscową ludnością. Zajmowali / się głównie handlem i rzemiosłem, podnosząc rangą Łomaz jako / miasta królewskiego (1568 - 1870). Mieli w Łomazach bóżnicę, / synagogę, cmentarz oraz własną szkołę i oddzielny samorząd gminy. / Brali czynny udział w powstaniu listopadowym i styczniowym. /Czas zagłady przeżyli nieliczni./ W dniu 18 sierpnia getto łomaskie zlikwidowano. / Tego dnia wczesnym rankiem wszyscy Żydzi (mężczyźni, starcy, / kobiety i dzieci) zostali przez Niemców wypędzeni z domów / i zgromadzeni na przedszkolnym placu. Stąd poprowadzono ich do / lasu "Hały", zabijając po drodze osłabionych o chorych. Wszyscy / zostali zamordowani i pogrzebani w dwóch dołach. / Ekshumacji dokonano w listopadzie 1949 roku pod nadzorem / pochodzącego z Łomaz Froima Epelbauma. / Ciała pogrzebano w dwóch mogiłach na łomaskim kirkucie. / Miejsce kaźni upamiętniono staraniem mieszkańców Łomaz i okolic. / Łomazy - wrzesień 2005 r.. - Na tablicy marmurowej umieszczony napis w języku hebrajskim: Ziemia, nie kryj mojej krwi, izby mój krzyk nie ustawał.</i></p>	<p>4. Data powstania obiektu: autor, fundator <i>2005 rok</i></p>
<p>6. Stan obiektu /uszkodzenia, remonty, wandalizm, kradzieże, inne/ <i>Utrzymany porządek.</i></p>	<p>7. Rodzaj materiału /wymiary obiektu/ <i>Rozrzucone w różnych miejscach głazy. Na jednym głazie umieszczona tablica marmurowa Przy wejści metalowa tablica upamiętniająca miejsce kaźni. Wokół rośnie las mieszany. Widoczne dwa doły. Jeden po ekshumacji, drugi prawdopodobnie kryje szczątki ofiar zbrodni.</i></p>		<p>5. Patronat /społeczny, administracyjny/. <i>UG w Łomazach.</i></p>
			<p>8. Literatura /czy obiekt jest ujęty w przewodnikach, inne opisy, broszury, opracowania, książki, artykuły prasowe/</p>

9. Miejsce na fotografii
6 zdjęć.

10. Dane historyczne dot. obiektu

*Odsłonięcie miejsca pamięci dokonano 15 września 2005 roku.
18 sierpnia 1942 roku rozstrzelano w tym miejscu około 1800 Żydów.*

11. Data założenia karty
2002.12.01

12. Prowadzący kartę

KLÓWNY SPECJALISTA
d/s Obywatelskich
Bazyli Kubel

13. Lokalizacja obiektu /opis lub szkic planu , położenia obiektu /.

Wieś Łomazy. Miejsce straceń znajduje się około 2 km od cmentarz żydowskiego w kierunku północnym, w lesie "Hały", po stronie zachodniej drogi leśnej biegnącej do zabudowań kol. Łomazy.

Załącznik Nr 1 - mapa sytuacyjna.

14. Dodatkowe uwagi,
uzupełnienia

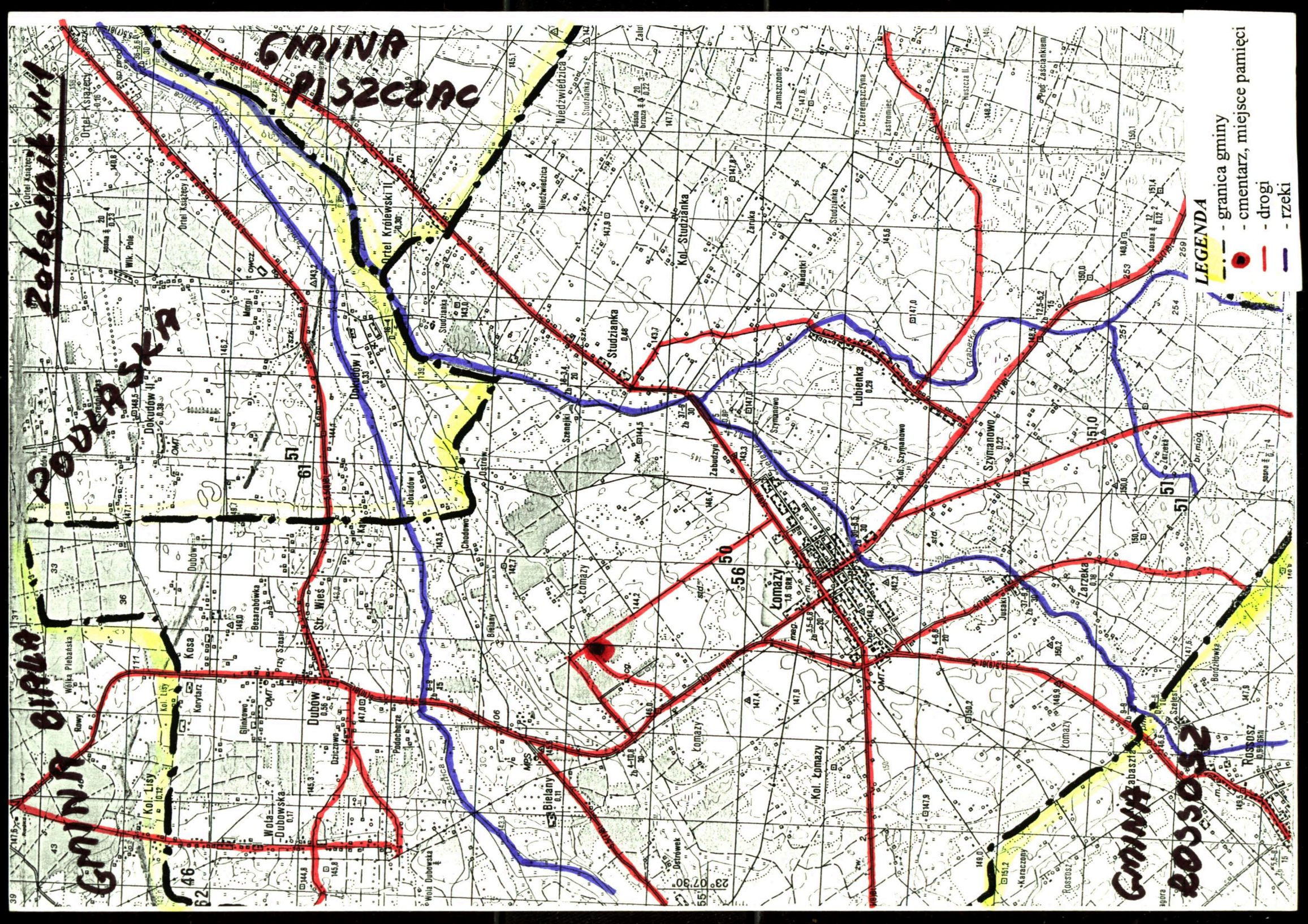
**GMINA
DUBÓW**

DOUBA SKA

Zołociński III

**GMINA
PISZCZAC**

**GMINA
ROSSOSZ**

LEGENDA

- granica gminy
- cmentarz, miejsce pamięci
- drogi
- rzeki